

KLUBOVÉ ZVESTI

**KF 54 -17 Poprad
2/2011**

Na úvod

Ani pol roka neubehlo od vydania prvého tohtoročného čísla Klubových zvestí KF 54-17 Poprad. Život priniesol viacero zaujímavých podnetov, s ktorými sa chceme podeliť predovšetkým s členmi nášho klubu, ale aj s ostatnou filatelistickou verejnosťou, keďže toto číslo Klubových zvestí vychádza prioritne ako „internetové vydanie“. Okrem niekoľkých aktualít sú to aj príspevky z histórie nášho klubu, pošty v Poprade a o našich plánoch v budúcom roku. Reagujeme aj na jednu pripomienku, keď prvé číslo sa objavilo len v čiernobielej verzii. Veríme, že toto číslo zaujme. Nie je vylúčené, že ešte do konca roka pripravíme aj ďalšie číslo.

Rastislav Ovšonka

OBSAH :

Eduard Jelačič: Bratislavské zberateľské dni 2011	3
Termíny konania Podtatranských výmenných schôdzok v r. 2012.....	4
Rastislav Ovšonka: Nové objavy z histórie popradskej filatelie.....	4
Ján Denk: Ako nakupovať známky na internetových portáloch.....	6
Rastislav Ovšonka: Kde bola pošta v Poprade?	8
Rastislav Ovšonka: Popradfila 2012	10

Eduard Jelačič: Bratislavské zberateľské dni 2011

V dňoch 3. – 4.6.2011 sa členovia nášho KMF v sprievode predsedu klubu zúčastnili v Bratislave na Bratislavských zberateľských dňoch 2011. Bolo sa na čo pozerať a zúčastnili sme sa aj vedomostnej súťaže, ktorú organizoval ZSF.

Vladko Mlynský preberá diplom od PaedDr. Jozefa Oška.

Predseda klubu Edo Jelačič s funkcionármi ZSF.

Termíny konania Podtaranských výmenných schôdzok v roku 2012

- ❖ Január 14.
- ❖ Marec 17.
- ❖ Máj 19.
- ❖ September 15.
- ❖ November 17.

Burzy sa uskutočnia v jedálni Stravexu, na Drevárskej ulici v Poprade od 7.00 do 12.00 hod. Vstupné dobrovoľné, cena stola 3,00 eurá, pre členov KF Poprad zdarma (max. 2 stoly). O 11.00 budú vylosovaní 3 návštevníci burzy, ktorí budú mať stoly a dostanú filatelistické suveníry. Občerstvenie zabezpečené, ubytovanie je možné v blízkom hoteli TATRA.

Na predvianočnej schôdzi dňa 15.12.2011 prednesie Mgr. František Sopko, juryman ZSF prednášku na tému " **Ako budovať a tvoriť výstavný exponát** ".

Rastislav Ovšonka: **Nové objavy z histórie popradskej filatelie**

V roku 2000 vydal náš klub publikáciu „75 rokov organizovanej filatelie v regióne Poprad“ (Pamätnica). Väčšina z vás ju určite má. Vyslovujem uznanie všetkým, ktorí sa vtedy podieľali na jej príprave a vydaní. Hneď, keď som si ju prečítal, a je tomu už pár rokov, ma zarazilo, ako málo toho vieme o najstaršej histórii nášho klubu. „Žiaľ, naša snaha o zmapovanie vývoja filatelie v regióne Poprad cestou preštudovania predpokladaných príslušných materiálov v Štátnom oblastnom archíve v Spišskej Sobote nebola úspešná. Znie to neuveriteľne...“ píše v úvode zostavovateľ tejto publikácie Ladislav Stanko. V jednej debata v klube sme si povedali, že to zmeníme. To bol prvý impulz. Ďalším bol ten, že od vydania spomínanej Pamätnice uplynulo už viac ako desať rokov a jednoducho pamätníci odchádzajú. Prvá Pamätnica je dôkazom, že čo nie je napísané, akoby neexistovalo. Rozhodli sme sa teda aktualizovať a čo najviac doplniť nielen najnovšiu históriu klubu, ale podľa možností aj tu najstaršiu.

Už teraz môžeme povedať, že sa nám podarilo niekoľko, aj zásadných, objavov. Hoci pátrame po histórii popradského klubu filatelistov, naše bádanie prinieslo zaujímavý objav z histórie kežmarských kolegov. Vďaka objavu kolegu Jána Denka sme posunuli históriu kežmarskej organizovanej filatelie o 11 rokov. Doteraz, uvádza to aj popradská Pamätnica, bol všeobecne známy termín 7. máj 1944, kedy vznikol Klub slovenských filatelistov v Kežmarku. Svoj spolok však mali filatelisti v Kežmarku už v roku 1933. Dôkazom je článok v novinách Karpathen Post, ktoré vychádzali v Kežmarku v nemčine v rokoch 1880 až 1942. Na pôde spolku spišských Nemcov Karpathenverein (Karpatský spolok) v Kežmarku sa 27. apríla 1933 zišlo 12 zberateľov, ktorí založili Krúžok zberateľov známok (filatelistov) v Karpatskom spolku. Počet členov sa krátko po vzniku rozrástol o ďalších 30 zberateľov. Členmi spolku boli nielen Kežmarčania, ale ako sa v novinovej správe uvádza, jeho členmi boli aj zberatelia zo Spišskej Belej, Podolínce, Popradu, Veľkej, Matejoviec, Spišského Štvrtku, Spišskej Novej Vsi, Levoče a Vysokých Tatier.

Iným, pre nás veľmi cenným, objavom je nález zápisnice z mimoriadneho valného zhromaždenia Klubu slovenských filatelistov v Poprade, stanovy a pozvánka s menným zoznamom členov klubu z 26. januára 1946 v Slovensko národnom archíve v Bratislave. Zo zápisnice sa dozvedáme, že za nového predsedu klubu bol zvolený Karol Korec, ktorý popradskej filatelii šéfoval až do roku 1975. Klub si zvolil kompletne nový výbor, dohodli sa na členskom i zápisnom, ako aj pravidelných stretnutiach. Tie mali popradskí filatelisti každý prvý a

tretí utorok v mesiaci v Redute. Zápisnica je cenná aj v tom, že sa v nej spomína bývalý predseda klubu, ktorým bol Mil(r)oslav Slavík. Bol to človek činný v medzivojnovom období v spoločenskom a športovom dianí vo Vysokých Tatrách a v Poprade. Naše pátranie po ďalších dokumentoch a činnosti Klubu filatelistov v Poprade týmito objavmi ani zďaleka nekončia a nie sú ani jediné.

Aj na základe týchto dvoch príkladov môžem povedať, že v úvode novej Pamätnice nebudeme musieť konštatovať, že naša snaha pri získavaní dokumentov a mapovaní histórie nebola úspešná. Aj keď samotný vznik Klubu filatelistov v Poprade stále zostáva zahalený rúškom tajomstva. Dúfam, že nie nadhlo.

Viac informácií o týchto, ale aj o nových zisteniach, pripravujeme do novej Pamätnice, ktorú by sme chceli vydať v roku 2012.

V tejto súvislosti sa obraciam na všetkých vás, mladších i starších, ktorí máte akékoľvek informácie alebo dokumenty súvisiace s Klubom filatelistov v Poprade, aby ste nám ich poskytli na štúdium a zdokumentovanie. Pomôžu aj spomienky a osobné zážitky. Keďže naše Klubové zvesti sú dostupné aj na internete, s rovnakou žiadosťou a prosbou o pomoc sa obraciam aj na ostatných filatelistov na Slovensku, ktorí by nám vedeli akokoľvek pomôcť pri zdokumentovaní histórie filatelie v Poprade.

Rudo Schuster, Rasťo Ovšonka, Jožo Rančák a Edo Jelačič pri posudzovaní známok.

Ján Denk: Ako nakupovať známky na internetových portáloch

Na internete je možné kúpiť všetko: oblečenie, mobily, zariadenia do domácnosti, dielne, nábytok a všeličo iné. Ale tiež sa dajú kúpiť aj známky.

Známky sa predávajú na rôznych portáloch. Medzi najznámejšie patria eBay, Delcampe, ale aj Auxion, na Slovensku a v Čechách Aukro.

Podmienkou obchodovania s týmito spoločnosťami je potrebné mať dostatočne rýchly internet, účet v banke, na ktorom by mal byť potrebný obnos a platobnú kartu VISA, MasterCard alebo inú. Ale tieto karty musia byť v prípade platbou cez PayPal embosované !

Embosovaná platobná karta je charakteristická tým, že má na prednej strane reliéfne vytlačené všetky informácie, ktoré sú potrebné na zúčtovanie transakcie. Týmito informáciami sú číslo karty, meno jej držiteľa a tiež platnosť karty. Na jej použitie nie je potrebné zadať PIN kód (stačí podpis), dokonca nie je potrebná fyzická prítomnosť karty pri transakcii, pretože pri internetovej platbe stačí, keď zadáme číslo karty, meno, dátum expirácie a v niektorých prípadoch aj kontrolné číslo uvedené na rube karty (CVS).

Na Slovensku je možné známky kupovať na portáli www.aukro.sk, kde je potrebná registrácia na portáli. Po registrácii dostaneme do 24 hodín aktivačný kód, ktorý nám umožní jeho služby využívať. Na Aukre je možné platiť z účtu na účet, zloženkou, prípadne poslať peniaze v obálke, čo nie je veľmi rozumné, pretože keď sa obálka stratí, je to všetko naša strata. Tú nám nikto neuhradí.

Keď do internetového vyhľadávača napíšeme www.ebay.com, nabehne nám stránka a objaví sa nám voľné políčko, do ktorého napíšeme meno štátu, ktorého známky si chceme prezrieť. V druhom políčku máme ponuku, z ktorého si môžeme vybrať produkt záujmu. Keďže chceme známky, uvedieme tam „stamps“. Objaví sa stránka so známkami, na ľavej strane je počet ponúkaných známok, spôsob prezerania, kupovanie bez čakacej doby a pod. Na pravej strane je možnosť navoliť si spôsob zobrazenia a to podľa spôsobu predaja, názvu predajcu, dobu predaja a podobne. Je iba na nás, aký spôsob si zvolíme.

Je potrebné, aby sme sa na tejto stránke zaregistrovali, lebo tak sa dozvieme všetko o známke, jej predajcovi a predajcovi, umožníme dozvedieť sa o nás, akí sme seriózni. Pretože okrem toho, že nakupujeme a platíme za tovar, je našou povinnosťou poslať o predajcovi hodnotenie – tzv. „feedback“. A tam sa uvádza, koľko má kto predajov a v akej percentuálnej kvalite. Toto nám umožňuje dobrú orientáciu a pomáha nám vybrať si toho najlepšieho, alebo naj dôveryhodnejšieho predajcu. Predajca zase napíše hodnotenie na mňa, uvedie či som dobrý, alebo zlý kupujúci a prideli mi percentuálne body. Stránka eBay má aj národné stránky, napr. www.eBay.de, www.eBay.fr a pod.

Portál eBay používa na platby službu PayPal, ktorá je jeho vlastníctvom. Ak chceme túto službu využívať, musíme sa na portáli PayPal zaregistrovať, uviesť číslo už spomínanej embosovanej karty. Kartu môžeme po registrácii na platby používať, ale je tam podmienka, že musíme doplniť aj štvormiestny kód. PayPal nám po zaregistrovaní karty strhne z účtu 1,5 € a pošle nám tento štvormiestny kód, ktorý bude uvedený v mesačnom výpise z účtu. Akonáhle sa ho dozvieme, zapíšeme ho do voľnej kolonky. Po tomto kroku nám PayPal sumu 1,5 € vráti na náš účet do 24 hodín. Kartu môžeme používať až do doby platnosti karty.

Ďalším portálom je www.delcampe.net, ktorý má tiež aj národné stránky. Aj na tomto portáli sa musíte registrovať, aby ste mohli na ňom obchodovať. Tento portál je oproti eBay-u pohodlnejší v tom, že je na ňom menšia konkurencia kupujúcich, čím je pre nás väčšia pravdepodobnosť úspešnej kúpy. Ale to je možno iba môj pocit. Tu sa dá tiež platiť pomocou PayPalu, v prípade

krajín EÚ do 50.000 € aj z účtu na účet, alebo pomocou služby Moneybookers. Platba cez túto službu sa využíva hlavne v arabských a ázijských krajinách. Platba cez portál PayPal je na Delcampe označená modrým písmenom **P** a platba službou Moneybookers je označená symbolom ((((((o. A aj na tomto portáli sa využíva systém ohodnotenia predajcu a kupujúceho.

Po zaplatení nám už iba ostáva čakať, kedy nám pošta doručí objednané položky. Niekedy to trvá aj dlhší čas, kým sa zásielky dočkáme.

Ešte jedna praktická rada: pri lacnejších položkách (jej hodnotu si zvolí každý sám) sa platí obyčajné poštovné, ale pri položkách drahších doporučujem zaplatiť poštovné za doporučenú zásielku. Sú na to dva dôvody: doporučený list je registrovaný a dá sa zistiť jeho pohyb v danom čase. V prípade straty zásielky, alebo jej poškodenia, máme nárok na vrátenie zaplatenej sumy. Trvá to síce dlhšie, ale vybaviť sa to dá.

" Asi túto si kúpim " – Jaro Lacko s Ivanom Roudenským.

Rastislav Ovšonka: **Kde bola pošta v Poprade?**

Keď sa to opýtam ktoréhokoľvek filatelistu v Poprade alebo aj staršieho Popradčana, každý odpovie: Na konci námestia pri Alfonzovi. Táto budova stále stojí a naposledy v nej sídlila Prvá stavebná sporiteľňa. Momentálne je budova na predaj. Keď však pokračujem ďalej a opýtam sa, kde bola pošta ešte predtým, tu už dostávam odpovede: Neviem. Moju zvedavosť vzbudila fotografia uverejnená v knižke 75 rokov organizovanej filatelie v regióne Poprad, ktorú vydal Klub filatelistov v Poprade v roku 2000. Reprodukcia fotografie je veľmi nekvalitná a tak porovnať túto fotografiu s realitou je veľmi náročné. Podľa údajov zverejnených v Pamätnici (strana 22) sa kedysi poštový úrad nachádzal na námestí pri evanjelickom kostole. Aj napriek zlej kvalite reprodukcie, na námestí pri kostole nie je veľa miest, ktoré by vyhovovali pohľadu na fotografii. Ide o križovanie Námestia sv. Egídia s Ulicou 1. mája alebo Zdravotníckou ulicou. Pozornejší pohľad a porovnanie s inými pohľadnicami zo začiatku 20. storočia potvrdili domnienku, že pošta mohla byť jedine na zimušnej (hornej) strane námestia, na rohu so súčasnou Zdravotníckou ulicou.

Už hodný čas sme s kolegom Jánom Denkom pátrali po origináli tejto pohľadnice/fotografie. Oslovil som aj ďalších členov klubu i známych, nikto však nemal túto fotografiu k dispozícii. Tu opäť pomohla tak trochu náhoda. Ján Denk si spomenul, že niekde v archíve v počítači má staré fotografie Popradu. A tak sa stalo, že v jeden večer mi poslal mail aj s oskenovanou fotografiou, ktorá je zobrazená v Pamätnici. Stará pošta v Poprade sa začínala vynárať z dejín. Bol tu však ešte jeden otáznik, v ktorom z troch domov na fotografii sa pošta naozaj nachádzala, keďže toto nie je nikde uvedené a čitateľ môže mať dojem, že stará pošta sa až do roku 1919 nachádzala v rohovom objekte. Je to omyl.

V roku 2009 vydal Mikuláš Argalács druhý diel Prechádzok starým Popradom. V jednej z kapitol hľadal kaviareň Centrál. V rámci tejto kapitoly je reprodukcia starej mapy Popradu z turistického sprievodcu Magas Tátra z roku 1913. Na mape je zobrazená časť námestia a jeho okolie. Niektoré, pre vtedajšieho turistu, významné objekty sú očíslované. Stačil jeden mail autorovi a umiestnenie pošty v Poprade bolo jasné. Pod číslom **17** v tomto sprievodcovi je uvedená pošta. Nie je to však rohový dom, ale dom hneď vedľa neho.

V súčasnosti sa v tomto objekte na Námestí sv. Egídia 47/64 nachádza Zlatníctvo. Podľa doterajšieho stavu poznania to bola až do vzniku Československa súkromná pošta. Posledným poštmajstrom v Poprade bol Karl Kurzweil. Nie Wiliam Kurzweil, ako to pravdepodobne ako prvý uviedol Rudolf Kurian z Hôrky, od ktorého to následne prevzali aj ďalší autori. Poštmajster v Poprade Karl Kurzweil sa viackrát spomína v novinách Karpathen Post z konca 19. a začiatku 20. storočia. Otázny je aj termín presťahovania pošty na dolný koniec námestia k Alfonzovi. Pamätnica (strana 22) udáva rok 1919. V knihe Dejiny Popradu (strana 240) sa uvádza, že pošta sa presťahovala do nových priestorov až v roku 1923.

Tu sa natískajú ďalšie otázky: Odkedy a dokedy presne bola pošta na námestí? Nebola náhodou pošta v skoršom období ešte aj na inom mieste?

Rastislav Ovšonka: **Výstava Popradfila 2012**

Nie, nepomýlil som sa. Tento článok nebude návratom k našej výstave v roku 2006. Viackrát sme v klube v uplynulom období debatovali o zorganizovaní súťažnej výstavy. Naše diskusie vyvrcholili niekedy v auguste, keď sme si povedali, že by sme to mohli opäť skúsiť. Nápad sa stretol s pozitívnou odozvou viacerých, takže sme si povedali, že do toho pôjdeme. Mnohí si pamätáme na výstavu z roku 2006, aj na nie veľmi vyhovujúce výstavné priestory. Situácia po piatich rokoch sa výrazne zmenila. Tatranská galéria v Poprade získala nové priestory v zrekonštruovanej Elektrárni na Hviezdoslavovej ulici, kde je kvalitných priestorov až-až. V tejto súvislosti stojí za zmienku, že objekt elektrárne bude mať na budúci rok okrúhle výročie. 1. februára 2012 uplynie 100 rokov od spustenia vtedajšej parnej elektrárne v Poprade, ktorá dnes slúži ako výstavný priestor Tatranskej elektrárne, do prevádzky.

Keďže vedenie Tatranskej galérie v Poprade v osobe riaditeľky Anny Ondrušekovej je naklonené našej myšlienke, začali sme dávať na papier naše prvé predstavy. Základom pre zorganizovanie výstavy sú v prvom rade ochotní ľudia, vhodné priestory a v neposlednom rade aj peniaze. Môžem povedať, že to prvé tu je. S potešením môžem povedať, že aj priestory sú k dispozícii. Začiatkom septembra sme (Edo Jelačič, Josef Rančák, Ján Denk, Jaro Lacko a Rasťo Ovšonka) absolvovali stretnutie s riaditeľkou Tatranskej galérie, obzreli sme si celú Elektrárňu a vybrali tie najlepšie priestory, ktorých je teraz v galérii dostatok.

Po prehliadke priestorov a výmene názorov sme dospeli k rozhodnutiu, že pre nás sú najvhodnejšie výstavné priestory na prízemí objektu. Podľa potreby, najmä množstva exponátov, nie je problém priestory operatívne rozšíriť. Vyhovujúce sú aj ostatné priestory pre prácu poroty či organizačného výboru. Spokojní budú aj vystavovatelia, ktorí sa obávajú vystavovať svoje známky na dennom svetle. Objekt má špeciálne okná, vhodné aj na bezpečné vystavovanie filatelistických exponátov. Elektráreň Tatranskej galérie je napojená na pult centralizovanej ochrany.

V týchto krásnych priestoroch by mali byť umiestnené výstavné panely s exponátmi.

S riaditeľkou Tatranskej galérie Annou Ondrušekovou sme si predbežne dohodli aj termín našej výstavy. Popradfíla by sa mala konať 12. až 20. októbra 2012. Tatranská galéria v Poprade má pritom záujem, aby bola výstava v jej priestoroch aj dlhšie. Podľa našich predstáv by mala byť Popradfíla 2012 výstavou II. stupňa. Ak nás podporí Zväz, môžeme sa naplno pustiť do práce.

Príspevky do klubových zvestí vypracovali :

*Eduard Jelačič
Rastislav Ovšonka
Ján Denk
Ján Denk*

Klubové zvesti zostavil :

Neprešlo jazykovou ani obsahovou kontrolou. Pre internú potrebu KF 54 – 17 Poprad.

Internetová verzia Klubových zvestí sa nachádza na stránke www.filatelia.sk v sekcii Stránky klubov.